



Kunnanhallitus	§ 82	11.03.2025
Tekninen lautakunta	§ 46	24.04.2025
Tekninen lautakunta	§ 58	28.05.2025
Tekninen lautakunta	§ 86	30.07.2025
Kunnanhallitus	§ 198	06.08.2025
Valtuusto	§ 64	12.08.2025

Aloite, Syväjärvenkangas on suojeltava ja taajamametsien hakkuut on suunniteltava uudelleen Suomussalmella

KHALL § 82

Valmistelija

Hallintojohtaja Anniina Niemelä, 040 688 4499,
anniina.niemela@suomussalmi.fi

Kuntaan on saapunut 24.2.2025 Kuntalaisaloite.fi-palvelun kautta aloite koskien Syväjärvenkangasta ja taajamametsien hakkuiden uudelleensuunnittelua. Sama aloite on samana päivänä toimitettu myös kunnan kirjaamoon paperisena versiona, jossa allekirjoituksia on myös kuntalaisaloite.fi-palvelun ulkopuolelta.

"Syväjärvenkangas on suojeltava ja taajamametsien hakkuut on suunniteltava uudelleen Suomussalmella

Me allekirjoittaneet Suomussalmen kuntalaiset esitämme, että Suomussalmen kunta ryhtyy toimiin Säynäjäsuon suojelualueen sisällä Syväjärvenkankaalla omistamansa tilan Uutela 777-408-11-20 suojelemiseksi.

Säynäjäsuon soidensuojelualueen keskellä sijaitsevasta alueesta käytiin kahdeksan vuotta sitten kiivas ja paljon mediahuomiota saanut kansalaiskeskustelu. Alue päädyttiin ostamaan kunnan haltuun, jotta Metsähallitus ei sitä hakkaisi. Metsä ja maisema haluttiin säilyttää mahdollisimman koskemattomana.

Säynäjäsuon ja Syväjärvenkankaan sekä Syväjärvensärkän alueella kulkee suosittu retkeilypolku. Se on monipuolinen päiväretkikohde, jota käyttävät paljon sekä paikkakuntalaiset että muualta tulleet. Reitille on muutamia vuosia sitten uusittu pitkospuita eduskunnan joululahjarahoilla, ja muutkin rakenteet ovat hyvässä kunnossa.

Alueen etuna on sijainti lähellä kuntakeskusta.

Vaikka kunnan omistamat alueet ovat pääosin muuta nuorempaa metsää, niiden rauhoittaminen pysyvästi on tärkeää alueen kokonaisuuden sekä retkeily-, matkailu- ja luontoarvojen kannalta.

Tänä suurten hakkuiden ja toisaalta lisääntyvän luontomatkailun aikakautena Säynäjäsuon - Syväjärvi on päivä päivältä arvokkaampi kohde sellaisena kuin se on. Kunnan olisi myös tärkeä pitää aluetta ja retkeilyreittiä esillä markkinoinnissaan.

Toiseksi esitämme, että kunnan omistamissa taajama- ja taajamien lähimetsissä hoitoa ohjaavat metsätaloudellisten tuotantotavoitteiden sijaan maisema-, luonto-, kulttuuri- ja virkistysarvot.

Esitämme, että maiseman- ja luonnonhoitoon koulutetut ammattilaiset suunnittelevat hoitotoimenpiteet, jotka toteutetaan vasta, kun



Kunnanhallitus	§ 82	11.03.2025
Tekninen lautakunta	§ 46	24.04.2025
Tekninen lautakunta	§ 58	28.05.2025
Tekninen lautakunta	§ 86	30.07.2025
Kunnanhallitus	§ 198	06.08.2025
Valtuusto	§ 64	12.08.2025

yksityiskohtaiset suunnitelmat ko. alueille on tehty ja esitelty kuntalaisille. Tämä koskee myös alueita, jotka on pääasiassa metsätaloudellisin perustein jo ilmoitettu hakattavaksi. Näitä alueita on laajalti ympäri Suomussalmen taajamia.

Yleisperiaatteiksi esitämme:

Avohakkuista ja jaksollisesta kasvatuksesta luovutaan.

Vanhoihin ja/tai luonnontilaisiin metsiin ei kosketa lainkaan, esim. Kynäspää Ämmänsaarella. Myös luonnontilaisiksi kehitettävät alueet jätetään rauhaan.

Suuria, vanhoja ja komeita puita säästetään.

Erityisesti ranta- ja tienvarsimetsien maisema-arvot ja myrskytuhojen mahdollisuus huomioidaan.

Puiden poistot ja raivaukset toteutetaan pääosin manuaalisesti. Puutavara sekä hakkuu- ja raivaustahteet kuljetetaan pois pienillä koneilla.

Suomussalmella on paljon merkityksellisiä taajamametsiä, joita hakkuut joko kaunistavat tai pilaavat. Mahdollisimman luonnontilaisen metsän olemassaolo lähellä ihmisiä on koko ajan harvinaisempaa, ja sellaista pitää ja kannattaa vaalia.

Metsät ovat maisemamme, elinpiirimme ja käyntikorttimme."

Aloitteen vastuuhenkilöinä ovat Anne Seppänen ja Pekka Moilanen. Allekirjoituksia aloitteessa on 256, joista kunnan asukailta 192.

Kunnanjohtajan esitys

Kunnanhallitus lähettää aloitteen teknisiin palveluihin valmisteltavaksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Elina Falck poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (hallintolaki 28.1 § kohta 1 osallisuusjäävi).

Toimeksi Tiedoksi

Tekniset palvelut
Aloitteen vastuuhenkilöt

TEKLA § 46

Valmistelija

Tekninen johtaja Niina Kinnunen, 044 777 3380,
niina.j.kinnunen@suomussalmi.fi



Kunnanhallitus	§ 82	11.03.2025
Tekninen lautakunta	§ 46	24.04.2025
Tekninen lautakunta	§ 58	28.05.2025
Tekninen lautakunta	§ 86	30.07.2025
Kunnanhallitus	§ 198	06.08.2025
Valtuusto	§ 64	12.08.2025

Tekninen johtaja esittelee aloitteen sisällön ja aloitteenkäsittelyn aikataulun. Tavoitteena on, että lautakunta antaa aloitteeseen vastauksen toukokuussa.

**Tekninen johtajan
esitys**

Valmistelu merkitään tiedoksi.

Päätös

Tekninen lautakunta merkitsee asian tiedoksi.

**Toimeksi
Tiedoksi**

Tekniset palvelut
Aloitteen vastuuhenkilöt

TEKLA § 58

Valmistelija

Tekninen johtaja Niina Kinnunen, 044 777 3380,
niina.j.kinnunen@suomussalmi.fi

TAAJAMAMETSÄT

Taajamametsiä koskien on laadittu metsäsuunnitelma. Toimenpiteille on haettu maisematyölupa ja suunnitelma on ollut julkisesti nähtävillä 6.8.-20.8.2024. Kuulutus on ollut Ylä-Kainuu lehdessä 6.8.2024. Myönteinen lupapäätös on annettu 3.9.2024. Päätöksestä ei ole valitettu.

Maisematyöluvassa on ehtoja toimenpiteiden suorittamiselle. Hakkuu- ja korjuutyöt on suoritettava sellaisena ajankohtana, että maastoon jäävien korjuujälkien määrä on mahdollisimman vähäinen. Ajourat on suunnattava siten, että niiden ja taajamatiestön sekä asutuksen väliin voidaan jättää metsäinen suojavyöhyke. Metsänkäsittelytyöissä on noudatettava erityistä varovaisuutta asutuksen ja tiestön läheisyydessä. Asutukseen rajautuvien kuvioden käsittelystä on ilmoitettava asuntokohtaisesti hyvissä ajoin ennen töiden suorittamista.

Taajamametsien osalta ei ole taloudellisia tuottotavoitteita, mutta toki tämän hetken hinnoilla tulojakin kunnan kassaan muodostuu. Taajama-alueella kiinnitetään huomiota maisema-, luonto-, kulttuuri- ja virkistysarvoihin. Esimerkiksi Kurimon alueella on metsäkuvioita, jotka on jätetty kokonaan toimenpiteiden ulkopuolelle, Patokosken ja Rantaraitin reittien läheisyyteen ei ole tulossa toimenpiteitä. Ruukinkankaan uuden koulun piha-alueen järeät vanhat puut haluttiin säilyttää ja ne myös suojattiin rakennusaikana. Uudelle sillalle johtavan väylän linjaukseen tehtiin muutoksia, joilla mahdollistettiin yksittäisten järeiden puiden säilyttäminen. Myös maankäytönsuunnittelussa ja



Kunnanhallitus	§ 82	11.03.2025
Tekninen lautakunta	§ 46	24.04.2025
Tekninen lautakunta	§ 58	28.05.2025
Tekninen lautakunta	§ 86	30.07.2025
Kunnanhallitus	§ 198	06.08.2025
Valtuusto	§ 64	12.08.2025

kaavoituksessa on huomioitu säilytettävä puusto.

Taajama-alueen asukkailta on tullut vuosittain lukuisia esityksiä puistometsien harvennuksista, maiseman avauksista vesistöjen suuntaan ja asemakaavaan merkittyjen, mutta rakentamatta jääneiden pyöräteiden puusto käsittelyyn. Harvennukset puistometsissä ja väylien varsilla on perusteltua suorittaa konetyönä aina silloin, kun se on mahdollista. Työn suoritus aika on konetyönä tehtynä huomattavasti lyhyempi, joka lisää turvallisuutta.

Hakkuu- ja raivaustähteet on kuljetettu kohteesta pois, jos niiden jättämisestä olisi aiheutunut haittaa alueen käytölle, muutoin ne on jätetty metsään. Harvennuskohdeista on kuntalaisilla ollut mahdollisuus kerätä esim. latvukset polttopuuksi.

Aloitteessa on viitattu Kyynäspää niemeen, joka sijaitsee Kiannonkadun loppupään ja Jalonuoman välisellä alueella. Kyseinen alue on meillä mukana metsäsuunnitelmassa, mutta toimenpiteistä ei ole pyydetty tarjouksia. Aluetta on halkonut voimajohtolinja, joka on myöhemmin muutettu maakaapeliksi. Joiltain kuviolta on tehty poimintahakkuita edellisten metsäsuunnitelmien aikana. Jos alue on tulossa käsittelyyn, niin kiinnitetään erityistä huomiota uoman reunametsiin ja niihin kuvioihin, jotka ovat olleet aikaisemmin toimenpiteiden ulkopuolella.

Taajamametsien osalta tehdään harvennus- ja poimintahakkuita. Taajamametsien ulkopuolella koskien myös taajamaan rajoittuvien kiinteistöjen osalta voidaan tehdä myös avohakkuita.

SYVÄJÄRVENKANGAS, UUTELA KIINTEISTÖ

Suomussalmen kunta ja Metsähallitus tekivät Syväjärvenkankaasta tilusvaihdon. Lopullinen päätös tehtiin kunnanvaltuustossa 13.2.2018. Suomussalmen kunnan omistukseen siirtyi Syväjärvenkankaalta maa- aluetta 118,3 ha ja vesialuetta 11,9 ha. Vastineeksi vaihdosta luovutettiin maa-alueita kolmelta kiinteistöltä yhteensä 273 ha. Kunnassa ei tehty tuolloin päätöstä alueen suojelemisesta tai jättämisestä metsänhoitotoimenpiteiden ulkopuolelle.

Kunnan metsienkäytön osalta Syväjärvenkangas taajaman sekä kaava alueiden ulkopuolisena kiinteistönä on ainut, johon ei ole ollut suunnitelmia päätehakuista. Alueen virkistyskäyttöarvot on tunnistettu. Suunnitellut toimenpiteet ovat harvennushakkuista kuvioille, joilla maapohja on käsitelty edellisten päätehakkuiden jälkeen pääosin syväauraamalla. Käytännön toteutuksessa polkujen ja suoalueeseen rajoittuvien kuvioiden reuna-alueet jäävät toimenpiteiden ulkopuolelle.

Tekninen lautakunta on kokouksessaan 25.4.2024 § 33 tehnyt päätöksen, että harvennushakkuista pyydetään tarjoukset. Kokouksessa 30.5.2024 § 42 on tehty päätös puunostajasta. Päätöksistä ei ole valitettu.



Kunnanhallitus	§ 82	11.03.2025
Tekninen lautakunta	§ 46	24.04.2025
Tekninen lautakunta	§ 58	28.05.2025
Tekninen lautakunta	§ 86	30.07.2025
Kunnanhallitus	§ 198	06.08.2025
Valtuusto	§ 64	12.08.2025

Taajaman ulkopuolisten metsien osalta kunnalla on taloudellisia tuottotavoitteita nyt ja tulevaisuudessa.

Teknisen johtajan esitys

Tekninen lautakunta antaa aloitteeseen alla olevan vastauksen.

1. Taajamametsien osalta edetään metsäsuunnitelman ja voimassa olevan maisematyön mukaisesti ja jo tehtyihin päätöksiin ei tehdä muutoksia.

2. Syväjärvenkankaan osalta järjestetään avoin yleisötilaisuus, ennen kuin aloitteen käsittely etenee kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle. Kuntalaisille tarjotaan mahdollisuus esittää mielipiteensä suunnitelluista toimenpiteistä.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Toimeksi Tiedoksi

Tekniset palvelut
Aloitteen vastuuhenkilöt

TEKLA § 86

Valmistelija

Tekninen johtaja Niina Kinnunen, 044 777 3380,
niina.j.kinnunen@suomussalmi.fi

Syväjärvenkankaaseen liittyen on järjestetty avoin yleisötilaisuus 16.6.2025. Samassa tilaisuudessa keskusteltiin myös Pitämän Niemelänkangas kiinteistölle suunnitelluista hakkuista ja Kynäspäänniemen alueesta. Osallistujia tilaisuudessa oli hieman alle 50.

Valtuutetuille järjestettiin iltakoulu aloitteeseen liittyen maanantaina 21.7.2025. Tilaisuuden alkuun osallistuivat myös Kainuun ELY-keskuksen edustaja Marja Manninen ja Luonnonperintösäätiön edustaja Ari-Pekka Auvinen. Tilaisuuteen osallistuivat lähes kaikki valtuutetut ja myös varavaltuutettuja oli paikalla.

Taustatyönä on vielä tarkasteltu uudelleen kohteisiin liittyen virkistyskäyttö-, suojelu- ja maisema-arvoja. Syväjärvenkankaan Uutela nimisen kiinteistön syväaurattujen harvennuskuvioiden suunnitelman mukainen toteuttaminen ei vaaranna alueen maisema- ja virkistyskäyttöarvoja. Suunnitelman mukaisiin kuvioihin liittyen ei ole tunnistettu luonnonsuojellisia arvoja.

Pitämän Niemelänkankaan suunnitellut toimenpiteet etenkin päätehakkuun osalta vaikuttavat maisema- ja virkistyskäyttöarvoihin heikentävästi. Kyseisen alueen osalta voidaan kuitenkin lopputulokseen vaikuttaa toteutuksen suunnittelulla ja lisätä tarvittaessa



Kunnanhallitus	§ 82	11.03.2025
Tekninen lautakunta	§ 46	24.04.2025
Tekninen lautakunta	§ 58	28.05.2025
Tekninen lautakunta	§ 86	30.07.2025
Kunnanhallitus	§ 198	06.08.2025
Valtuusto	§ 64	12.08.2025

säästöpuuryhmien määrää ja laajuutta. Kohde ei täytä vanhan metsän kriteerien osalta tarvittavaa lahopuumäärää. Kyseessä on metsätalouskäytössä oleva taajaman reuna-alue.

Kyynäspäänniemen osalta ei ole tehty päätöksiä lautakunnassa, eikä myöskään pyydetty tarjouksia toimenpiteistä. Kyseinen alue nivoutuu oleellisesti Oulujoen Vesivision toimenpiteeseen, joka koskee Jalonuoman ympäristövirtaamaa. Toimenpiteet tavoitteen osalta on kirjattu vuodelle 2029. Kyynäspäänniemi on myös alueena mukana kunnan kävelyn ja pyöräilyn edistäminen -suunnitelmassa. Suunnitelmassa on esitetty jalankulku ja pyöräilyreittiyhteys Kiannonkadun päästä Jalonkankaalle. Alueen käyttö suunnitellaan tulevana vuosina yhtenä kokonaisuutena, jossa huomioidaan maankäytön tarpeet, virkistys-, maisena- ja luontoarvot. Suunnittelun myötä linjataan yhdessä ne alueet, jotka jätetään kokonaan metsänhoidollisten toimenpiteiden ulkopuolelle.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään kokouksessa.

Teknisen johtajan esitys

Tekninen lautakunta antaa aloitteeseen alla olevan vastauksen ja välittää sen edelleen kohtien 1. ja 2. osalta kunnanhallitukselle ja valtuustolle tiedoksi.

1. Lainvoimaisiin päätöksiin 30.5.2024 § 42 ja 19.12.2024 § 107 ei tehdä muutoksia.
2. Taajamametsien osalta edetään toukokuussa annetun vastauksen mukaisesti metsäsuunnitelman ja voimassa olevan maisematyöluvan mukaisesti, ja jo tehtyihin päätöksiin ei tehdä muutoksia.

Lisäksi tekninen lautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että

3. Kunnassa laaditaan maaomaisuuden selvitystyö, jossa huomioidaan maankäytön eri osa-alueet mukaan lukien myös metsien käyttö. Selvitystyö laaditaan maankäyttötyöryhmän ohjauksessa. Selvitystyön valmistelun yhteydessä järjestetään avoin yleisötilaisuus, sekä tarvittaessa kuullaan sidosryhmiä. Lopullinen selvitystyö käsitellään kunnan toimielimissä ja se päivitetään vuosittain.
4. Syväjärvenkankaan osalta käydään jatkoneuvotteluja Luonnonperintösäätiön ja (1.1.2026) Pohjois-Suomen elinkeinokeskuksen kanssa.

Käsittely

Puukauppasopimuksen osapuoli on ilmoittanut 30.7.2025, että eivät esitä korvausvaateita kunnan suuntaan, mikäli päätökset 30.5.2024 § 42 ja 19.12.2024 § 107 ja niiden pohjalta tehdyt sopimukset päätetään perua.

Keskustelun aikana Olli Seppänen teki seuraavan muutosesityksen vasemmistoliiton ryhmän nimissä:

1. Lautakunta esittää Syväjärven ja Säynäjäsuon kokonaisalueen suojelua, mukana myös Uutela 777-408-11-20 -niminen tila. Alueelle



Kunnanhallitus	§ 82	11.03.2025
Tekninen lautakunta	§ 46	24.04.2025
Tekninen lautakunta	§ 58	28.05.2025
Tekninen lautakunta	§ 86	30.07.2025
Kunnanhallitus	§ 198	06.08.2025
Valtuusto	§ 64	12.08.2025

on valtion toimesta investoitu useita satoja tuhansia euroja reitistöjen korjaamiseen ja kehittämiseen ja sitä kautta Suomussalmen kunnalla olisi tältä alueelta mahdollisuus löytää kaipaamansa metsätulot luontomatkailun kehittämisen ja laajemman markkinoinnin kautta. Säynäjäsuo-Syväjärvenkangas ovat olleet pitkäaikaisen metsätaistelun kohteena ja mikäli Suomussalmella pidetään strategisesti merkittävänä myös luontomatkailun kehittämistä, olisi järkevää löytää ratkaisu tämän alueen kokonaiskehittämisen osalta.

2. Kyynäspääniemen osalta lautakunta esittää kunnanhallitukselle alueen yhdistämistä Jalonuoman kokonaiskehittämiseen ja päättää jättää alueen hakkuutavoitteiden ulkopuolelle.
3. Pitämänkankaan osalta lautakunta esittää hakkuupäätöksessä pysymistä, mutta edellyttää suojatumman ja kestävämmän, paremmin taajamametsään sopivan hakkuukuvion suunnittelua yhdessä kilpailun voittaneen tahon kanssa. Näin varmistetaan asukasviihtyisyys ja kestävämpi kokonaisratkaisu.
4. Lautakunta esittää lisäksi kunnanhallitukselle, että se käynnistää välittömästi toimet kattavan metsästrategian valmistelemiseksi Suomussalmen kuntaan (vrt. Kiteen kaupungin strategia).

Tehtiin muutosesitys, jota Terttu Huttu-Juntunen kannatti.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys. Pohjaesitys on JAA ja muutosesitys on EI.

Äänestyksen tulos:

JAA -ääniä 5 (Mulari Keijo, Kela Leena, Kinnunen Niina R., Matero Petteri, Timonen Veikko)

EI -ääniä 4 (Huttu-Juntunen Terttu, Kyllönen Riitta, Seppänen Olli, Tauriainen Marko)

Liite Äänestysluettelo 30.7.2025

Päätös Pohjaesitys hyväksyttiin.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

**Toimeksi
Tiedoksi** kunnanhallitus, valtuusto
aloitteen vastuuhenkilöt

KHALL § 198

Valmistelija Tekninen johtaja Niina Kinnunen, 044 777 3380,
niina.j.kinnunen@suomussalmi.fi



Kunnanhallitus	§ 82	11.03.2025
Tekninen lautakunta	§ 46	24.04.2025
Tekninen lautakunta	§ 58	28.05.2025
Tekninen lautakunta	§ 86	30.07.2025
Kunnanhallitus	§ 198	06.08.2025
Valtuusto	§ 64	12.08.2025

Kunnanjohtajan esitys

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi teknisen lautakunnan aloitteeseen antaman vastauksen kohdat 1. ja 2. ja esittää ne edelleen tiedoksi valtuustolle.

Kunnanhallitus hyväksyy teknisen lautakunnan aloitteeseen antaman vastauksen kohdat 3. ja 4. ja esittää ne edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös

Käydyn keskustelun aikana Janne Laatikainen esitti kunnanjohtajan pohjaesitykseen tehtäväksi seuraavan täydennyksen: lisäksi kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto edellyttää valmistelemaan ja tuomaan valtuustolle päätettäväksi Säynäjäsuon-Syväjärvenkankaan suojelemisen välittömästi. Jukka-Pekka Alanko, Merja-Liisa Seppänen ja Mikko Juntunen kannattivat esitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että asiassa on tehty pohjaesityksestä poikkeava esitys, jota on kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että ne, jotka äänestävät kunnanjohtajan pohjaesitystä, äänestävät JAA ja ne, jotka äänestävät Janne Laatikaisen esitystä, äänestävät EI.

Nimenhuutoäänestyksessä kunnanjohtajan pohjaesitys sai 4 ääntä ja Janne Laatikaisen esitys 5 ääntä. Näin ollen kunnanhallituksen päätös on seuraavanlainen:

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi teknisen lautakunnan aloitteeseen antaman vastauksen kohdat 1. ja 2. ja esittää ne edelleen tiedoksi valtuustolle.

Kunnanhallitus hyväksyy teknisen lautakunnan aloitteeseen antaman vastauksen kohdat 3. ja 4. ja esittää ne edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Lisäksi kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto edellyttää valmistelemaan ja tuomaan valtuustolle päätettäväksi Säynäjäsuon-Syväjärvenkankaan suojelemisen välittömästi.

Toimeksi Tiedoksi

Valtuusto 12.8.2025

2067/11.03.05/2025

KVALT 12.08.2025 § 64

Päätös

Käydyn keskustelun aikana Keijo Mulari esitti, että teknisen lautakunnan päätös 30.7.2025 aloitetta koskien viedään päätökseen kaikkien neljän kohdan osalta. Juha Heikkinen ja Petteri Matero



Kunnanhallitus	§ 82	11.03.2025
Tekninen lautakunta	§ 46	24.04.2025
Tekninen lautakunta	§ 58	28.05.2025
Tekninen lautakunta	§ 86	30.07.2025
Kunnanhallitus	§ 198	06.08.2025
Valtuusto	§ 64	12.08.2025

kannattivat Keijo Mularin esitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että asiassa on tehty pohjaesityksestä poikkeava esitys, jota on kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että ne, jotka äänestävät kunnanhallituksen pohjaesitystä, äänestävät JAA ja ne, jotka äänestävät Keijo Mularin esitystä, äänestävät EI.

Nimenhuutoäänestyksessä kunnanhallituksen pohjaesitys sai 11 ääntä ja Keijo Mularin esitys 16 ääntä. Näin ollen valtuuston päätökseksi tuli Keijo Mularin esityksen mukaisesti teknisen lautakunnan 30.7. tekemän esityksen mukainen päätös, jonka mukaan:

1. Lainvoimaisiin päätöksiin 30.5.2024 § 42 ja 19.12.2024 § 107 ei tehdä muutoksia.
2. Taajamametsien osalta edetään toukokuussa annetun vastauksen mukaisesti metsäsuunnitelman ja voimassa olevan maisematyöluvan mukaisesti, ja jo tehtyihin päätöksiin ei tehdä muutoksia. Lisäksi tekninen lautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että:
3. Kunnassa laaditaan maaomaisuuden selvitystyö, jossa huomioidaan maankäytön eri osa-alueet mukaan lukien myös metsien käyttö. Selvitystyö laaditaan maankäyttöryhmän ohjauksessa. Selvitystyön valmistelun yhteydessä järjestetään avoin yleisötilaisuus, sekä tarvittaessa kuullaan sidosryhmiä. Lopullinen selvitystyö käsitellään kunnan toimielimissä ja se päivitetään vuosittain.
4. Syväjärvenkankaan osalta käydään jatkoneuvotteluja Luonnonperintösäätiön ja (1.1.2026) Pohjois-Suomen elinkeinokeskuksen kanssa.

Taina Matero, Janne Laatikainen, Atte Seppänen, Jukka-Pekka Alanko, Mari Kela, Terttu Huttu-Juntunen, Marko Tauriainen ja Leena Manner jättivät eriävän mielipiteen päätöksestä.



Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 105
§ 307

08.04.2025
16.12.2025

Vanhus- ja vammaisneuvoston aloite vanhusasiavaltuutetun suosituksesta ikäystävällisten kuntien rakentamisesta

KHALL § 105

Valmistelija

Hallintojohtaja Anniina Niemelä, 040 688 4499,
anniina.niemela@suomussalmi.fi

Suomussalmen vanhus- ja vammaisneuvosto on toimittanut seuraavan aloitteen Suomussalmen kunnalle.

"ALOITE SUOMUSSALMEN KUNNALLE

Vanhus- ja vammaisneuvosto tekee aloitteen Suomussalmen kunnalle vanhusasiavaltuutetun suosituksesta ikäystävällisten kuntien rakentamisesta. Vanhusasiavaltuutettu suosittelee kunnille seuraavia toimia:

- Iäkkäiden digitaidot parempaan kuntoon kuntien koordinoiman digituen avulla.
- Ilman digitaalisia taitoja oleville riittävästi kasvokkaisia ja puhelinpalveluja sekä tietoa muutoin kuin sähköisesti.
- Esteettömät asuinympäristöt, saavutettavat palvelut ja toimiva julkinen liikenne kaikkien asukkaiden ulottuville.
- Hyvinvointia ja toimintakykyä tukevat palvelut ja ympäristöt kaikkien iäkkäiden ulottuville.
- Iäkkäille kuntalaisille toimivat mahdollisuudet osallistua yhteisiin asioihin. Vanhusneuvostoille tosiasialliset vaikuttamismahdollisuudet.

Vanhusneuvosto toivoo Suomussalmen kunnan ottavan vanhusasiavaltuutetun suositukset tarkasteltavaksi ja tekevän tarvittavia parannuksia.

Suomussalmella 12.3.2025
Suomussalmen vanhus- ja vammaisneuvosto"

Kunnanjohtajan esitys

Kunnanhallitus lähettää aloitteen johtoryhmälle valmisteltavaksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Toimeksi Tiedoksi

johtoryhmä
vanhus- ja vammaisneuvosto

2129/00.04.03/2025

KHALL 16.12.2025 § 307



Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 105
§ 307

08.04.2025
16.12.2025

Valmistelija

Kunnanjohtaja Erno Heikkinen, 044 777 3344,
erno.heikkinen@suomussalmi.fi

Vastaus Suomussalmen vanhus- ja vammaisneuvoston aloitteeseen

Vanhus- ja vammaisneuvosto on tehnyt aloitteen vanhusasiavaltuutetun suosituksesta ikäystävällisten kuntien rakentamisesta. Vanhus- ja vammaisneuvosto on toivonut vanhusasiavaltuutetun toimenpidesuosituksen tarkastelua ja parannusten tekemistä niiden perusteella. Suomussalmen kunnanhallitus on 8.4.2025 kokouksen § 105 päätöksellään lähettänyt aloitteen vastauksen valmisteltavaksi kunnan johtoryhmälle.

Vanhusasiavaltuutetun nostamat suositukset on kunnan toiminnassa huomioitu poikkihallinnollisesti seuraavin toimenpitein:

lääkäiden digitaidot parempaan kuntoon kuntien koordinoiman digituen avulla.

- Kirjastojen digiopastus tarjoaa apua tietokoneen, mobiililaitteiden ja verkkopalveluiden peruskäytössä. Kirjastossa neuvotaan sähköisessä asioinnissa ja tiedonhaussa. Palveluun ei kuulu laitteiden korjausta.
- Kianta-Opisto on järjestänyt vuosittain opetusta perusdigitaalisiin sekä luentoja tulevasta digikehityksestä ja tämä tarjonta jatkuu yhä.
- Etäjumppaan osallistuvista kylistä sivistyspalveluiden IT-asiantuntijat ovat kouluttaneet kyliltä "koneenkäyttäjät", jotka osaavat avata Teamsin, jonka kautta jumppa tulee. Läppärit tulevat Kianta-Opistolta ja jumppan alussa IT-asiantuntija on langoilla sen aikaa, että kaikki pääsevät langoille.
- Kianta-Opisto on toteuttanut vuodesta 2018 etäjumppaa kylille ja viime vuosina tarjonta on laajentunut kotiin reaaliaikaisesti ja osaan voi osallistua myös jälkitallenteina.
- Kulttuuripalvelut tukevat iäkkäiden digitaalisten taitojen vahvistamista tarjoamalla sisältöjä, jotka ovat saavutettavissa myös etänä. Esimerkiksi vuosittainen Raate-keskustelutapahtuma striimataan ja tallennetaan kunnan YouTube-kanavalle.

Ilman digitaalisia taitoja oleville riittävästi kasvokkaisia ja puhelinpalveluja sekä tietoa muutoin kuin sähköisesti.

- Kirjastossa on laajat palveluajat ja kirjastoauto kiertää koko kunnan alueella arkipäivisin.
- Erityisliikunnanohjaaja ja liikuntasihteeri käyvät yhdistyksissä ja järjestöissä puhumassa kunnan liikuntatarjonnasta sekä hyvinvointiin (liikunta, uni ja ravitsemus) liittyvistä asioista.
- Ilman digitaalisia taitoja olevat voivat osallistua kulttuuritapahtumiin soittamalla asiakaspalveluun tai asioimalla paikan päällä toimistolla tai tapahtumien yhteydessä: liput ja tiedot ovat saatavilla myös ilman sähköisiä välineitä.
- Kianta-Opiston toimisto palvelee kunnan virastotalon palveluaikoina (ma-to klo 9-15). Palvelu on saavutettavaa sekä puhelimella että esteettömästi paikan päällä.
- Yksityisteiden talvi- ja kesäkunnossapidon hakemuksia voi jättää myös paperille käsin kirjoitettuna.

Esteettömät asuin ympäristöt, saavutettavat palvelut ja toimiva julkinen liikenne kaikkien asukkaiden ulottuville.



- Omatoimikirjasto on avoinna päivittäin klo 7-21.
- Kotimaiset digisanomalehdet ovat luettavissa kirjaston tiloissa Pohjoisen eKirjaston kautta.
- Valtakunnallisen eKirjaston e-kirjat, äänikirjat ja digilehdet kuntalaisten saatavilla.
- Kainuun kirjastojen kokoelmat varattavissa maksutta.
- Kylpylän kaikki tilat ovat esteettömiä (allasosasto, saunat, pukuhuoneet, kuntosali, oranssisali) sekä ulkokuntosali on myös esteetön.
- Liikuntahalliin on remontin yhteydessä asennettu invahissi sekä pukuhuoneiden WC:t on saneerattu apuvälinettä käyttäville esim. rollaattori ja pyörätuoli.
- Ulkokuntosalin valaistusta on parannettu.
- Kianta-Opiston tavoitteena on palvella lähellä asiakasta. Kianta-Opisto toimii 36 eri tilassa ympäri kuntaa. Opetustilat on pyritty valitsemaan esteettöminä (esim. Alvarissa omia opetustiloja), mutta kaikissa tiloissa se ei valitettavasti ole mahdollista.
- Kianta-Opiston palvelumaksut ovat hyvin kohtuullisia. Toimintaan on kehitetty kausikortti ja jumppapassi, jotka avaavat mahdollisuuksia käyttää palveluja maksimaalisesti ja edullisesti. Käytössä on Kaiku-kortti, jolla voi osallistua yhdelle kurssille lukukauden ajan. Opiskelijoille ilmaiset opintosetelikurssit järjestetään vuosittain erityisryhmien osamistarpeet huomioiden.
- Esteettömyyssuunnitelma on valmistunut lokakuussa 2021, johon liittyen tehtiin esteettömyyskartoitus saman vuoden kesäkuussa. Kartoituksen pohjalta saatuja tietoja pyritään huomioimaan rakentamis- ja kunnossapitohankkeissa sekä -tehtävissä.
- Ikäihmisten esteetön asuminen on huomioitu myös asemakaavahankkeissa. Hyvänä esimerkkinä on Ämmänsaaren terveyskeskuksen alueen asemakaavan muutos, joka hyväksyttiin valtuustossa 30.10.2023.

Hyvinvointia ja toimintakykyä tukevat palvelut ja ympäristöt kaikkien iäkkäiden ulottuville.

- Kirjastoauto Ranstakka on varustettu invahissillä. Kirjastoauto on suunniteltu toimimaan alustana muillekin palveluille (nettiyhteys, kopiokone, tulostin, infonäyttö, elokuvien katselu, ohjaamo vastaanottotilana).
- Kirjaston kotipalvelu toimittaa lainat asiakkaan kotiin. Palvelu on suunnattu henkilöille, jotka eivät itse pääse asioimaan kirjastossa.
- Liikuntaryhmiä suunniteltaessa otetaan huomioon liikuntatilan esteettömyys kohderyhmälle soveltuvaksi.
- Erityisliikunnanohjaajan ohjaamat ryhmät on jaoteltu erikuntoisille ikääntyville (hyväkuntoisesta heihin, joilla toimintakyky on jo heikentynyt).
- Kuntamme on mukana Ikäinstituutin Voimaa Vanhuuteen -ohjelmassa yhdessä muiden Kainuun kuntien sekä hyvinvointialueen kanssa 2025-2027.
- Etäjumppa 1x/vko Näljänkään, Juntusrantaan ja Moisiovaaraan
- Liikuntapalvelut yhdessä vanhus- ja vammaisneuvoston sekä järjestöjen suunnittelemassa Vanhustenviikon ja Ikiliikkujaviikon tapahtumia.
- Kirjastoauto palvelee teema-autona loppuvuodesta 2x kyläkiertueen merkeissä. Aiheena kodin vaarapaikat sekä ravinnon ja liikunnan merkitys. Kiertueella mukana fysioterapeutti Miisa Lampo. Tämä on yhdessä Voimaa Vanhuuteen -ohjelman ja vava:n osallistuvan budjetoinnin kanssa.
- Teimme oppaan ulkokuntosaliharjoittelusta vasta-alkajille ja ikääntyneille.



- Patokosken reitistä on tehty esteetön, johon tehdään talvella ikäihmisille soveltuva latu.
- Aurinkolatu tehdään olosuhteiden niin salliessa Kiantajärvelle.
- Emäjoen kevyen liikenteen silta otettiin käyttöön elokuussa 2023. Yhteys Emäjoen yli mahdollistaa esteettömän liikkumisen vuodenajasta riippumatta. Saman kesän aikana oli myös Rantaraitin kehittämisshanke, jolloin raitille lisättiin kiinteitä penkkejä sekä rakennettiin valaistus.
- Ikääntyville kehitysvammaisille on jumpparyhmä 1 krt/vko. Yhteistyössä kehitysvammahuollon kanssa ja Kianta-Opiston kanssa.
- Kianta-Opisto tarjoaa palveluja kaikenikäisille, mutta 60 % palvelun käyttäjistä on ikäihmisiä. Vuosittain Kianta-Opiston ohjelmassa on noin 250 erilaista kurssia yhteiskunnallisissa aineissa, musiikissa, kielissä, taideaineissa ja liikunnassa. Erityisesti ikäihmisille suunnattuja kursseja on tarjolla päivällä 29 % tarjonnasta.
- Kianta-Opisto on tarjonnut Jyväskylän ikäihmisten yliopiston verkko-luentosarjojen helmet Suomussalmella. Keväällä 2026 tarjoamme yleisluentosarjan ja Terveys, hyvinvointi ja ympäristöluentosarjan kokonaisuudessa keskiviikkoisin klo 14–16, Suomussalmen kirjastossa.
- Kesäteatterialueen kunnostus (2025): Liuskoituksia parannettu, invapysäköinti luotu ja kulkureitti muutettu esteettömäksi: turvallinen ja helppo pääsy kesäteatterin tapahtumiin.
- Teatteri Retikka ja muut kulttuuritilat ovat esteettömiä, mahdollistaen osallistumisen myös liikuntarajoitteisille.
- Konsertteja, työpajoja ja esityksiä viedään palvelutaloihin. Kulttuuri tulee lähelle arkea.
- Tapahtumista viestitään selkeästi ja saavutettavasti eri kanavissa (kuten paikallislehdet ja tapahtumajulisteet keskeisillä asiointipisteillä).

lääkälle kuntalaisille toimivat mahdollisuudet osallistua yhteisiin asioihin. Vanhusneuvostolle tosiasialliset vaikuttamismahdollisuudet.

- Kylpylässä, pääkirjastossa ja kirjastoautossa voi vastata sähköisiin kuntalaiskyselyihin ja palauttaa vastauksen myös paperilla.
- lääkälle kuntalaisille tarjotaan toimivia mahdollisuuksia osallistua yhteisiin asioihin muun muassa kulttuuri-iltojen ja asiakaskyselyjen kautta, ja jatkossa kyselyyn voi vastata myös kirjastossa paperilomakkeella.
- Kurssiehdotuksia voi tehdä paperilla tai soittamalla ja sähköinen lomake on Kianta-Opiston internetsivuilla.
- Kurssipalautetta voi antaa suoraan opettajalle, hallinto henkilöstölle sekä sähköpostilla. Kurssikohtaisia palautteita kerätään vuosittain otannalla, osa opettajista kerää palautteen jokaiselta kurssiltansa.
- Kianta-Opisto tekee asiakaskyselyn noin neljän vuoden välein kaikille kuntalaisille.
- Vanhus- ja vammaisneuvostolle on järjestetty tilaisuuksia mm. Uuden terveysaseman rakentamiseen liittyen tammikuussa 2023.
- Suomussalmen liikenneturvallisuustyöryhmässä on edustaja vanhus- ja vammaisneuvostosta.
- Vanhus- ja vammaisneuvostolla on käytettävissään määrärahoja sekä erillinen mahdollisuus hakea rahoitusta kouluttautumiseen.
- Vanhus- ja vammaisneuvoston, viranhaltijoiden sekä kunnanhallituksen välillä on säännöllistä dialogia ja hyvää yhteistyötä vaalitaan.



Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 105
§ 307

08.04.2025
16.12.2025

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

**Toimeksi
Tiedoksi**

vanhus- ja vammaisneuvosto, valtuusto maaliskuu/2026



Kunnanhallitus	§ 177	24.06.2025
Tekninen lautakunta	§ 100	18.09.2025
Tekninen lautakunta	§ 122	04.12.2025
Kunnanhallitus	§ 308	16.12.2025

Aloite/pyyntö pysäköintialueiden rakentamisesta Malahviantielle Vienen reitin käyttäjille

KHALL § 177

Valmistelija

Hallintojohtaja Anniina Niemelä, 040 688 4499,
anniina.niemela@suomussalmi.fi

Vienen reitti ry on 30.5.2025 on toimittanut sähköisesti kunnan kirjaamoon ehdotuksen liikenneturvallisuuden parantamiseksi Malahviantielle. Ehdotus on sen luontoinen, että se on käsiteltävä kuntalaisaloitteena.

Aloitteen/pyynnön otsikkona on pysäköintialueiden rakentaminen Malahviantielle Vienen reitin käyttäjille

Suomussalmen kunnan aloiteohjeistuksen mukaisesti jokaisesta aloitteen käsittelyvaiheesta päätöksenteossa lähetetään tieto (ote) aloitteen tekijöille.

Liitteenä Vienen reitti ry:n kirje 30.5.2025, Pysäköintialueiden rakentaminen Malahviantielle Vienen reitin käyttäjille.

Kunnanjohtajan esitys

Kunnanhallitus lähettää aloitteen teknisten palvelujen valmisteltavaksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Toimeksi Tiedoksi

Tekniset palvelut
Aloitteen/ehdotuksen tehnyt

TEKLA § 100

Valmistelija

Tekninen johtaja Niina Kinnunen, 044 777 3380,
niina.j.kinnunen@suomussalmi.fi

Tekniset palvelut on saanut käsiteltäväksi aloitteen pysäköintialueen rakentamisesta Malahvian Vienen reitin käyttäjille.

Aloitteeseen annetaan vastaus 31.12.2025 mennessä.

Oheismateriaali

Vienen reitti ry:n kirje 30.5.2025

Teknisen johtajan esitys

Tekninen lautakunta merkitsee aloitteen valmistelun tiedoksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.



Kunnanhallitus	§ 177	24.06.2025
Tekninen lautakunta	§ 100	18.09.2025
Tekninen lautakunta	§ 122	04.12.2025
Kunnanhallitus	§ 308	16.12.2025

Toimeksi**Tiedoksi**

Tekniset palvelut

Aloitteen/ehdotuksen tehnyt

TEKLA § 122

Valmistelija

Kiinteistöpäällikkö Niko Vesterlund, 044 777 3373,
niko.vesterlund@suomussalmi.fi

Vienan reitti ry on järjestänyt erilaisia tapahtumia Vuokin reitti Venaan reitin alueella. Kesällä 2025 on järjestetty mm. Kulttuuripatikointi ja talkoopäivä. Lisäksi reitillä vierailee omatoimiretkelijöitä pääsääntöisesti sulan maan aikana, mutta kohteessa on kävijöitä jonkun verran myös talvikaudella.

Aloitteessa on esitetty tarve pysäköintialueiden rakentamiselle Malahviantien varteen Jumalahyväähon laavulle (1), Porrasjoelle (2) ja Syntisenkankaalle (3).

"Autojen pysäköinti tien varteen heikentää näkyvyyttä ja luo vaaran erityisesti jalankulkijoille ja muille tienkäyttäjille. Tämän vuoksi pyydämme, että kunta ottaisi asian käsiteltäväkseen ja ryhtyisi toimiin pysäköintialueen rakentamiseksi."

"Suomussalmen kunnalla on mahdollista hakea lupaa ja rahoittaa hankkeita omalla kustannuksellaan, ja tässä yhteydessä toivomme, että Suomussalmen kunta tukisi tätä hanketta myös rahoituksellisesti."

"Vienan reitti ry on pyytänyt kunnalta seuraavia toimenpiteitä:

- 1. Virallista kantaa pysäköintialueiden rakentamisen tukemiseen.*
- 2. Suunnitteluluvan hakemista Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta pysäköintialueiden rakentamiseksi.*
- 3. Rahoitusvaihtoehtojen selvittämistä ja mahdollisten avustusten hakemista hankkeen toteuttamiseksi.*
- 4. Yhteistyö Vienan reitti ry:n ja muiden tahojen kanssa, jotta hanke saadaan käynnistettyä mahdollisimman nopeasti. "*

Reitin varrella pysäköintialueita on reitin lähtöpaikalla Kuhmontien lähellä ja Rautiaisen myllyn kohdalla valtion mailla. Muilta osin ajoneuvot pysäköidään yleisen tien ja yksityistien varteen.

Malahviantien liikennemäärät ovat vähäiset sillä tieosuudella, johon pysäköintialueita esitetään rakennettaviksi. Väyläviraston tietojen mukaan tieosuuden keskimääräinen vuorokausiliikenne on 28 ajoneuvoa ja kesäkaudella keskimäärin 34.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ei pidä ongelmallisena yleisen tien varteen pysäköintiä kyseisellä alueella.

Esitetyt pysäköintialuepaikat:

1. Jumalahyväaho (etäisyys Kuhmontieltä n. 10 km)
Kohteeseen rakennettiin laavu, liiteri ja kuivakäymälä viimeisinä YTY-töinä. Kohteen kunnossapidosta tehtiin sopimus



Kunnanhallitus	§ 177	24.06.2025
Tekninen lautakunta	§ 100	18.09.2025
Tekninen lautakunta	§ 122	04.12.2025
Kunnanhallitus	§ 308	16.12.2025

kyläyhdistyksen kanssa, mutta se on päättynyt, kun kyläyhdistys irtisanoi sopimuksen muutaman vuoden jälkeen. Tällä hetkellä kohteen kunnossapito on kunnan tehtävänä. Malahviantiellä on tuolla kohdalla hyvä näkyväisyys ja tien viereen pysäköinti ei aiheuta haittaa liikenneturvallisuudella tai muulle tien käytölle.

2. Porrasjoki (etäisyys Kuhmontieltä n. 13 km)
Kohteessa Vuokin reitti Vianaan ylittää Malahviantien. Samalta kohdalta usein lähdetään melontareitille ja on myös järjestetty aiheeseen liittyviä tapahtumia, kuten Rentukka – tai Ruska melonta. Mahdollisen pysäköintialueen sijainti olisi yksityisten maanomistajien kiinteistöillä. Maanomistajat eivät suhtaudu myönteisesti pysäköintialueen rakentamiseen.
3. Syntisenkangas (etäisyys Kuhmontieltä n. 17 km)
Tuolla kohdalla reitti poikkeaa jälleen Malahviantien yli jatkuen Viiangin suuntaan. Vienen reitti ry on rakentanut reitin tuon osuuden läheisyyteen laavun, halkoliiterin ja kuivakäymälän valtion maille sopimuksen mukaisesti. Esitetty pysäköintialue sijaitsisi yksityistien varressa valtion mailla.

Tällä hetkellä ei ole perusteita pysäköintialueiden rakentamiselle. Mahdollisista alueista tulisi tehdä maanvuokrasopimukset, jolloin niistä aiheutuisi kunnalle kustannuksia vuosittain. Edellä mainitun lisäksi kunnalle muodostuisi vuokraamistaan alueista kunnossapitovastuu ja mahdollisesti Syntisenkankaan kohteen osalta vielä kustannuksia yksityistien kunnossapidosta.

Yksityiset maanomistajat eivät suhtaudu myönteisesti pysäköintialueiden rakentamiseen. Syntisenkankaalle ja Jumalanhyväähon läheisyyteen valtion maille olisi ehkä mahdollista rakentaa pysäköintialue. Vienen reitti ry voi halutessaan keskustella maa-alueen vuokraamisesta ja tehdä tarvittavat sopimukset.

Puheenjohtaja tekee esityksen, kun tekninen johtaja on esteellinen (intressijäävi) ja vs. tekninen johtaja on estynyt pääsemään kokoukseen.

Puheenjohtajan esitys

Tekninen lautakunta antaa aloitteiseen vastauksen, että kunnan toimesta ei lähdetä rakentamaan eikä muutoinkaan rahallisesti tukemaan pysäköintialueiden rakentamista. Perustelut on esitetty esityslistan tekstissä.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Toimeksi Tiedoksi

Aloitteen tehnyt, kunnanhallitus



Kunnanhallitus	§ 177	24.06.2025
Tekninen lautakunta	§ 100	18.09.2025
Tekninen lautakunta	§ 122	04.12.2025
Kunnanhallitus	§ 308	16.12.2025

2282/10.03.01.01.00/2025

KHALL 16.12.2025 § 308

**Vs. kunnanjohtajan
esitys** Kunnanhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Kunnanjohtaja Erno Heikkinen ja tekninen johtaja Niina Kinnunen (hallintolaki 28.1 § kohta 3 intressijäävi) poistuivat kokouksesta esteellisinä asian käsittelyn ajaksi. Vs. kunnanjohtaja Antton Vuolle toimi esittelijänä.

**Toimeksi
Tiedoksi**

aloitteen tehnyt, tekniset palvelut, valtuusto maaliskuu/2026

Suomussalmen kunta

Kunnanvirasto
Kauppakatu 20
89600 SUOMUSSALMI

30.5.2025

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Veteraanikatu 1, PL 86, 90101 Oulu
kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Aihe: Pysäköintialueiden rakentaminen Malahviantielle Vienan reitin käyttäjille

Hyvät vastaanottajat,

Kirjoitamme teille koskien Malahviantien pysäköintialueiden tarvetta Vienan reitin alueella. Vienan reitti on kasvattanut merkittävästi kävijämääriään, ja esitämme huolestamme siitä, että alueen liikenneturvallisuus vaarantuu, koska retkeilijät pysäköivät autojaan Malahviantien varrelle. Tällä hetkellä reitin varrella ei ole selkeitä pysäköintipaikkoja, ja autojen pysäköinti tien varteen on aiheuttanut vaaratilanteita sekä väärin pysäköintiä yksityisten maanomistajien maa-alueille sekä mökkiteille.

Taustaa ja perustelut

Vienan reitti on kasvava matkailukohde ja kulttuuriperintökohde, joka houkuttelee kävijöitä ulkoilun ja luontomatkailun pariin. Malahviantien varteen, erityisesti Porrasjoelle, Jumalanhyväähon laavulle ja Syntisenkankaalle, on tarve rakentaa pysäköintialueet retkeilijöiden käyttöön. Tämä ei vain parantaisi liikenneturvallisuutta, vaan tukisi myös alueen matkailuelinkeinoa ja elinvoimaisuutta.

Malahviantielle ei tällä hetkellä ole virallisia pysäköintialueita, mikä aiheuttaa vakavia turvallisuusriskejä sekä negatiivista mielikuvaa kunnan matkailijoille. Autojen pysäköinti tien varteen heikentää näkyvyyttä ja luo vaaran erityisesti jalankulkijoille ja muille tienkäyttäjille. Tämän vuoksi pyydämme, että kunta ottaisi asian käsiteltäväkseen ja ryhtyisi toimiin pysäköintialueiden rakentamiseksi.

Toimenpiteet ja yhteistyö

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on ilmoittanut, että pysäköintialueiden rakentaminen ei kuulu suoraan heidän vastuulleen. Suomussalmen kunnan vastuulle jää alueen infrastruktuuri ja turvallisuus, ja toivomme, että Suomussalmen kunta ryhtyy hakemaan suunnittelulupaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta pysäköintialueiden rakentamista varten. Suomussalmen kunnan on mahdollista hakea lupaa ja rahoittaa hankkeita omalla kustannuksellaan, ja tässä yhteydessä toivomme, että Suomussalmen kunta tukisi tätä hanketta myös rahoituksellisesti.

Ehdotamme, että Suomussalmen kunta, Vienan reitti ry ja mahdolliset muut alueen toimijat tekevät yhteistyötä hankkeen toteuttamiseksi. Tällä hetkellä näyttää siltä, että pysäköintialueiden rakentaminen olisi ensisijaisen tärkeää liikenneturvallisuuden parantamiseksi, mutta myös alueen matkailuelinkeinon ja kulttuurimatkailun tukemiseksi.



Pyyntö

Pyydämme kunnaltanne seuraavia toimenpiteitä:

1. **Virallista kantaa pysäköintialueiden rakentamisen tukemiseen.**
2. **Suunnitteluluvan hakemista Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta** pysäköintialueiden rakentamiseksi.
3. **Rahoitusvaihtoehtojen selvittämistä** ja mahdollisten avustusten hakemista hankkeen toteuttamiseksi (esim. Leader- ja EU-rahoitus).
4. **Yhteistyö Vienan reitti ry:n ja muiden tahojen kanssa**, jotta hanke saadaan käynnistettyä mahdollisimman nopeasti.

Toivomme, että Suomussalmen kunta tunnistaa tämän hankkeen tärkeyden, ei vain liikenneturvallisuuden, vaan myös alueen matkailun ja kulttuuriperinnön kehittämisen näkökulmasta. Olemme valmiita keskustelemaan asiasta tarkemmin ja tarjoamaan lisätietoja, mikäli tarpeen.

Kiitämme etukäteen yhteistyöstä ja toivomme, että tämä hanke etenee sujuvasti.

Ystävällisin terveisin,

Anne Juntunen

taloudenhoitaja

Paavo Keränen

puheenjohtaja

Vienan reitti ry

**Kuntalaisaloite, maksuton varhaiskasvatus Suomussalmelle**

KHALL § 208

Valmistelija

Hallintojohtaja Anniina Niemelä, 040 688 4499,
anniina.niemela@suomussalmi.fi

Kuntaan on saapunut alla oleva kuntalaisaloite.

"Maksuton varhaiskasvatus Suomussalmelle

Suomussalmesta halutaan muuttovoittoinen paikkakunta, tänne halutaan paluumuuttajia, perheitä ja työntekijöitä. Lisäksi nämä kunnassa olevat ihmiset olisi hyvä myös saada täällä pidettyä.

Yksi konkreettinen käden ojennus kunnalta näiden asioiden edistämiseksi olisi maksuton varhaiskasvatus kuntalaisille.

Toki kunta tarjoaa MLL:n maksutonta lastenhoitoapua, mutta siitä ei suurtakaan hyötyä esimerkiksi työssä käyville ole.

50 % Kainuun kunnista tarjoaa jo maksuttoman varhaiskasvatuksen (Paltamo, Puolanka, Hyrynsalmi ja Ristijärvi), miksi Suomussalmikin ei lähtisi tähän mukaan?

Miksi maksuton varhaiskasvatus olisi hyvä:

Kuntatalouden näkökulma:

Vaikkakin maksuton varhaiskasvatus voi olla kunnalle taloudellisesti huomattava menoerä, sen on katsottu tuovan pitkällä aikavälillä taloudellista hyötyä (esimerkiksi ostovoiman lisääntyminen paikallisissa yrityksissä), parempia työllisyysasteita ja sen on todettu pienentävän sosiaaliturvakustannuksia. Maksuton varhaiskasvatus parantaa perheiden toimeentuloa ja se taas lisää yhteiskunnan verotuloja.

Väestörakenteen haasteisiin vastaaminen:

Maksuton varhaiskasvatus voi kannustaa perheitä hankkimaan lapsia, mikä on tärkeää erityisesti ikääntyvässä yhteiskunnassa.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen:

Maksuton varhaiskasvatus vähentää eriarvoisuutta ja edistää tasa-arvoa, sillä se takaa kaikille lapsille yhtäläisen mahdollisuuden osallistua varhaiskasvatukseen.

Vanhempien työssäkäynnin tukeminen:

Varhaiskasvatus mahdollistaa vanhempien osallistumisen työelämään ja parantaa heidän taloudellista tilannettaan. Maksuton varhaiskasvatus voi poistaa taloudellisia esteitä työssäkäynnille ja edistää perheiden taloudellista hyvinvointia. Kunnan työttömyysaste voi pienentyä.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen:

Varhaiskasvatuksella on erittäin tärkeä rooli lapsen kehityksen ja oppimisen tukemisessa. Varhaiskasvatus edistää lapsen kognitiivista, sosiaalista ja emotionaalista kehitystä. Maksuton varhaiskasvatus mahdollistaa laadukkaan varhaiskasvatuksen saamisen kaikille lapsille,



Kunnanhallitus
Sivistyslautakunta

§ 208
§ 17

26.08.2025
25.02.2026

mikä edistää heidän kehitystään ja oppimistaan tasapuolisesti, joka puolestaan luo vahvan pohjan koulumaailmaan siirryttäessä. Tutkimukset ovat osoittaneet, että laadukas varhaiskasvatus vähentää tarvetta korjaaville palveluille myöhemmin (kuten erityisopetukselle, lastensuojelulle tai toimeentulotuelle). Varhaiskasvatuksessa lapsi oppii rutiineja, vuorovaikutusta ja oppimisen iloa jo ennen esi- ja peruskoulua.

Lapsen oikeus varhaiskasvatukseen:
Varhaiskasvatuksen katsotaan olevan lapsen perusoikeus, joka turvaa hänen kehityksensä ja oppimisensa. Maksuttomuus takaa kaikille lapsille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua varhaiskasvatukseen, riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta.”

**Kunnanjohtajan
esitys**

Kunnanhallitus lähettää aloitteen sivistyspalveluihin valmisteltavaksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

**Toimeksi
Tiedoksi**

Sivistyspalvelut
aloitteen tekijä

SIVLTK 25.02.2026 § 17

Valmistelija

Sivistysjohtaja Teemu Piirainen, 040 688 4545,
teemu.piirainen@suomussalmi.fi

Sivistyspalveluissa on valmisteltu vastaus kuntalaisaloitteeseen koskien maksutonta varhaiskasvatusta.

Suomussalmen kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa noudatetaan varhaiskasvatuslain määäämiä velvoitteita. Varhaiskasvatusmaksukäytänteet pohjautuvat varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettuun lakiin. Sivistyslautakunta käsittelee ja päättää säännöllisesti päivittyvät indeksitarkistukset sekä tulorajat yleisten Opetus- ja kulttuuriministeriöltä annettavien asiakasmaksujen tarkistusilmoitusten mukaisesti.

Vastauksen laadinnassa on tehty yhteistyötä varhaiskasvatuksen esihenkilöiden kanssa, perehdytty aiheeseen liittyviin julkaisuihin sekä selvityksiin, hyödynnetty vastaavan kuntalaisaloitteen (sivistyslautakunta 27.9.2023 §98) yhteydessä tehtyä selvitystyötä sekä varhaiskasvatuksen järjestämisestä kerättyä tilastotietoa. Sivistyslautakunta on perehtynyt asiaan ja keskustellut valmisteluvaiheessa aloitteeseen liittyvistä seikoista järjestämässään ”iltakoulussa” ke 28.1.2026.

Vastaus valtuustoaloitteeseen on pykäläasian liitteenä.

**Sivistysjohtajan
esitys**

Sivistyslautakunta päättää antaa pykäläasian liitteenä olevan selvityksen vastauksenaan kuntalaisaloitteeseen.

Kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa jatketaan toiminnallisten



Kunnanhallitus
Sivistyslautakunta

§ 208
§ 17

26.08.2025
25.02.2026

linjausten, henkilöstösuunnittelun sekä varhaiskasvatusmaksuja koskevien olemassa olevien linjausten mukaista toimintaa.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

**Toimeksi
Tiedoksi**

Kunnanhallitus
Aloitteen tekijä

2401/02.05.00.00/2025

Kunnanhallitus merkitsee asian tiedoksi kokouksessaan 10.3.2026.

Vastaus kuntalaisaloitteeseen

”Aloite, Maksuton varhaiskasvatus Suomussalmelle”

2401/02.05.00.00/2025

KHALL 26.08.2025 § 208 → ohjattu vastattavaksi sivistyslautakunnalle.

Varhaiskasvatuksen järjestämisen taustaa

Subjektiiivinen päivähoito-oikeus

- Lapsen subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen tarkoittaa, että Suomessa jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on yhtäläinen oikeus varhaiskasvatukseen, vaikka heidän vanhempansa eivät ole työssä kokopäiväisesti, opiskele päätoimisesti tai ole yrittäjiä. Lasten oikeutta kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen rajattiin osa-aikaiseksi 2010-luvulla, mutta oikeus palautui elokuussa 2020.

Varhaiskasvatusmaksulaki

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016) säädetään kunnan järjestämässä päiväkotij- ja perhepäivähoidossa perittävistä maksuista. Varhaiskasvatuksesta perittävässä maksussa otetaan tuloina huomioon lapsen, hänen vanhempansa tai muun huoltajan sekä heidän kanssaan yhteistaloudessa avio- tai avoliitossa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot.

Varhaiskasvatusta ja sen järjestäjää ohjaavat lainsäädäntö ja asiakirjat (www.oph.fi)

- Varhaiskasvatustalaki (540/2018) ja valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018) ohjaavat varhaiskasvatusta. Laissa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen ja varhaiskasvatuksessa annettavasta kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tuesta. Laki määrittelee varhaiskasvatuksen tavoitteet sekä velvoitteet varhaiskasvatuksen järjestämistä ja tuottamista, varhaiskasvatuksen suunnittelua ja arviointia, henkilöstön riittävyyttä, mitoitusta ja rakennetta sekä henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia koskien. Lisäksi henkilöstön täydennyskoulutuksesta, salassapidosta ja tietojenvaihdosta, varhaiskasvatuksen tietovarannosta sekä yksityisestä varhaiskasvatuksesta säädetään varhaiskasvatuslaissa.
- Varhaiskasvatus perustuu Opetushallituksen laatimiin kansallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on määräys, jonka perusteella kunta tai kuntayhtymä tai yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja laatii paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat. Varhaiskasvatusta toteutetaan paikallisten varhaiskasvatussuunnitelmien mukaan.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitus (varhaiskasvatuslaki (540/2018) ja varhaiskasvatusasetus (753/2018), (<https://okm.fi/varhaiskasvatus>))

- Laissa säädetään, että varhaiskasvatuksen ryhmät tulee muodostaa ja tilojen suunnittelu ja käyttö järjestää siten, että varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa.
- Päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia. Tarkemmasta henkilöstömitoituksesta ei säädetä laissa vaan varhaiskasvatuksesta annetussa asetuksessa.
- Lasten ja henkilöstön välinen suhdeluku päiväkodissa on alle 3-vuotiaiden osalta 1/4 ja 3 vuotta täyttäneiden osalta 1/7.
- Päiväkodin henkilöstön mitoituksesta poikkeamisesta säädetään varhaiskasvatuslain 36 §:ssä. Päiväkodissa voidaan poiketa 35 §:ssä tarkoitetuista suhdeluvuista, jos lasten keskimääräiset varhaiskasvatuspäivät ovat jatkuvasti huomattavasti vähäisemmät kuin toimintapäivät. Poikkeaminen voi tapahtua siten, ettei lapsia ole muutoin kuin lyhytaikaisesti yhtäaikaaisesti päiväkodissa enempää kuin suhdeluku edellyttää. Lisäksi 35 §:ssä tarkoitetuista suhdeluvuista voidaan poiketa tilapäisesti ja lyhytaikaisesti laajennettaessa lapsen varhaiskasvatusaikaa 17 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla. Poikkeaminen 35 §:ssä tarkoitettu suhdeluvusta ei ole sallittua henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä.

Hallitusohjelman tavoitteet ”5.1. oppimisen perusasiat kuntoon, varhaiskasvatus”
(<https://valtioneuvosto.fi/hallitukset/hallitusohjelma#/5/1>)

- Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lapsen kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia sekä tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista. Varhaiskasvatus on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuus, jossa pedagogiikka painottuu. Oppimisen tukea on oltava tarjolla yksilöllisesti ja lapsen tarpeita vastaavasti.
- Varhaiskasvatuksen osallistumisastetta nostetaan erityisesti yli 3-vuotiaiden lasten osalta. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on Suomessa edelleen muita Pohjoismaita jäljessä, vaikka viime vuosina se on noussut. Erityisiä toimia suunnataan maahanmuuttajataustaisten lasten osallistumisasteen nostamiseksi varhaiskasvatuksessa. Tämä vahvistaa maahanmuuttajataustaisten lasten suomen ja ruotsin kielen osaamista ja integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan.
- Hallitus vakiinnuttaa varhaiskasvatuksen tasa-arvorahoituksen määrärahatason. Näin vahvistetaan varhaiskasvatuksen laatua, tasoitetaan oppimiseroja sekä ehkäistään segregatiota.
- Hallitus sitoutuu varhaiskasvatuslain mukaiseen lapsen oikeuteen pedagogisesti johdettuun ja toteutettuun varhaiskasvatukseen. Hallitus vahvistaa alan veto- ja pitovoimaa kehittämällä työoloja ja varhaiskasvatuksen laatua.

Aiempi selvitys varhaiskasvatuksen maksuttomuudesta

- Suomussalmen kunta on osallistunut vuoden 2023 aikana varhaiskasvatuksen maksuttomuutta koskevaan ulkopuolisen asiantuntijatahon tekemään selvitykseen yhdessä muiden asiasta kiinnostuneiden kuntien kanssa. Selvitystyön tavoitteena oli arvioida mahdollisen varhaiskasvatuksen maksuttomuutta koskevan päätöksen suoria sekä välillisiä vaikutuksia toimintaan ja talouteen. Selvitys oli osallistuneille kunnille maksullinen. Selvityksessä esille tuotua tietoa hyödynnettiin vastaavan kuntalaisaloitteen vastauksen laadinnassa, jonka sivistyslautakunta käsitteli 27.9.2023, §98. Sivistyslautakunnan vastauksessa todettiin, että kunnassa jatkettiin varhaiskasvatusta koskevien toiminnallisten linjausten, henkilöstösuunnittelun sekä varhaiskasvatusmaksuja koskevien olemassa olevien linjausten mukaista toimintaa. Nyt vastaavaa kuntalaisaloitetta käsiteltäessä, ei maksullisesta ulkopuolisesta konsulttiarviosta nähty olevan merkityksellistä hyötyä, eikä sitä katsottu tarpeelliseksi toteuttaa.

Varhaiskasvatuksen maksuista ja kuntien maksuttomuuspäätöksistä

(Jarkko Lahtinen & Mikko Svartsjö: Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 2024, Selvitys kuntien varhaiskasvatuksen asiakasmaksuperiaatteista ja toimintatavoista, Suomen Kuntaliitto, [Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 2024 | Kuntaliitto.fi](https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/varhaiskasvatuksen-asiakasmaksut-2024))

- Vuonna 2024 yhteensä 35 kuntaa oli tehnyt maksuttomuuspäätöksen, pääasiassa pieniä alle 5000 asukkaan kuntia
- Suomessa oli 1.1.2025 yhteensä 308 kuntaa
- Havaintoja, asiantuntijanäkemyksiä (Lahtinen&Svartsjö):
 - Perheet varaavat entistä useammin täysimääräisen palvelun, eikä poissaoloista tai palvelun tarkemmasta päivittäisestä käytöstä enää ilmoiteta samalla tavalla kuin ennen. Myös pienten alle 3-vuotiaiden lasten osallistuminen on ollut voimakkaassa kasvussa.
 - Kunnissa pyritään toteuttamaan varhaiskasvatusta joustavasti ja mahdollistamaan perheille mahdollisimman edullinen ja perheen lähtökohdista tarkoituksen mukainen varhaiskasvatuspalvelu. Portaittaisilla maksukäytänteillä pyritään siihen, että perheet pystyvät sovittamaan palvelun tarpeensa mahdollisimman hyvin kunnan tarjoamiin palvelukokonaisuuksiin.
 - Kunnassa on tiedettävä etukäteen, miten lapset oletettavasti palvelua tarvitsevat. Erilaisilla maksuhyvityksillä kuitenkin pyritään siihen, että perheiden ei tarvitsisi maksaa päivistä, jolloin he etukäteen tietävät, että eivät palvelua tarvitse. Kunnan näkökulmasta tyhjälläkin paikalla on kuitenkin hinta. Maksuttomuuden seurauksena tilanne on muuttunut haasteelliseksi. Koska lasten palvelutarpeet ovat laajentuneet eikä poissaoloista tai lomista enää koeta tarpeelliseksi ilmoittaa entiseen tapaan, on palvelukokonaisuuden hallinta muodostunut entistä haastavammaksi varhaiskasvatuksen järjestäjille.

- ”Varhaiskasvatuksen järjestämiskustannukset ovat nousseet merkittävästi.” <https://www.kuntalehti.fi/opetus-ja-kulttuuri/onko-varhaiskasvatuksen-jaerjestaemisesta-tulossa-kaikkine-vaatimuksineen-mahdoton-yhtaeloe-kustannusten-kasvu-huolestuttaa/224273>
- ”Kunnat kosiskelevat lapsiperheitä maksuttomalla päivähoidolla, Kuntaliiton mielestä tulokset ovat jääneet laihoiksi” <https://yle.fi/a/74-20071925>

Suomussalmen kunnan varhaiskasvatus

Suomussalmen kunnan varhaiskasvatusta käyttävien lapsien määrän kehitys on esitetty alla olevassa taulukossa vuosilta 2021-2025. Lapsimäärät ja lapsimäärien kehitys on noudattanut ikäluokkien koon pienenemistä. Varhaiskasvatusta käyttävien lasten lukumäärä vaihtelee toimintavuosittain eri vuodenaikojen mukaan johtuen mm. lomakausista sekä kausityöllisyydestä johtuvista syistä. Isoja, alueellisesti merkittäviä muutoksia ei ole ollut osana selittämässä vaihteluita (esim. isojen työnantajien tulo/poistuminen alueelta). Palvelun käyttäjien määrää on hieman nostanut vuosittain alueelle saapuvien maahanmuuttajien varhaiskasvatusikäisten lasten mukana olo varhaiskasvatuksessa.

Suomussalmella varhaiskasvatusta järjestetään Taivalkehdon, Pitämän, Karhulanvaaran sekä Ruhtinansalmen päiväkodeissa. Päiväkotiverkkoa voi pitää lapsimäärään nähden kattavana, vaikka maantieteellisesti se ei aluetta luonnollisestikaan tasaisesti kata. Lisäksi kunnassa on toiminut vuosittaisen tilanteen mukaan vielä yksi perhepäivähoitaja.

VARHAISKASVATUKSESSA OLEVIENT LASTEN MÄÄRÄ VUOSINA 2021-2025						
	2021	2022	2023	2024	2025	
Tammikuu	203	201	191	167	164	
Helmikuu	208	199	196	166	169	
Maaliskuu	209	201	198	169	177	
Huhtikuu	213	198	194	176	178	
Toukokuu	211	201	190	176	180	
Kesäkuu	197	184	183	144	138	
Heinäkuu	181	151	155	133	119	
Elokuu	180	171	156	143	142	
Syyskuu	187	173	155	158	148	
Lokakuu	190	189	154	164	149	
Marraskuu	199	188	161	163	164	
Joulukuu	199	188	162	164	151	
	2377	2244	2095	1923	1879	
Keskiarvo	198,08	187	174,58	160,25	156,58	
Huippuk						

Varhaiskasvatusikäisten lasten ikäluokkien s. 2019 – s. 2024 osallistumisaste varhaiskasvatukseen oli 31.12.2025 tietojen mukaan 78,1% (vaihteluväli ikäluokittain 53,85% - 94,29%)

Varhaiskasvatuksen talous

- Varhaiskasvatusmaksutulot, toimintakate ja muutos 2021 - 2026

Vuosi	varhaiskasvatusmaksutulo	toimintakate
2021 (tilinpäätös)	181 849€	2 676 340€
2022 (tilinpäätös)	145 173€	2 655 140€
Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia (1503/2016) muutettiin 1.3.2023 siten, että asiakasmaksuja alennettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tuloarvoja 33 prosenttia. Maksujen perusteena oleva maksuprosentti säilyi ennallaan (10,7 prosenttia).		
2023 (tilinpäätös)	93 655€	2 812 503€
2024 (tilinpäätös)	80 221€	3 039 747€
2025 (talousarvio)	75 000€ (enn. 79 115€)	3 143 530€ (enn. 3 084 425€)
2026 (talousarvio)	71 800€	3 151 338€

- varhaiskasvatusmaksulain muutokset vuonna 2023 ja muutoksen perusteet
 - Hallitus antoi 20.10.2022 eduskunnalle esityksen varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta ja presidentti hyväksyi kyseisen lain muutoksen (laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista, 5 §) 29.12.2022 siten, että laki tulee voimaan 1.3.2023. Varhaiskasvatusmaksujen alentamisella pyritään parantamaan lapsiperheiden ostovoimaa ja tukemaan pieni- ja keskituloisia lapsiperheitä elinkustannusten ja sähkön voimakkaan hinnannousun vuoksi. Maksuja alentamalla voidaan myös nostaa lasten varhaiskasvatuksen osallistumisastetta. Kyseisen uudistuksen myötä Suomessa arviolta noin 30 000 kotitaloutta siirtyy maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennetaan korottamalla maksujen perusteena olevia tuloarvoja 33 prosenttia. Kyseinen muutos Kuntaliiton arvion mukaan tarkoittaa sitä, että koko maan tasolla vuoden 2022 varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot vähenevät yli 30 %. Varhaiskasvatusmaksujen alennus hyvitetään kunnille siten, että yhteisöveroa maksetaan jatkossa vähemmän valtiolle ja enemmän kunnille.
- Tulorajat ja maksuprosentit 1.8.2026 alkaen (sivistyslautakunta 28.1.2026. §5). Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajat muuttuvat indeksitarkistuksen vuoksi seuraavasti:

Perheen koko, henkilöä	Tuloraja €/kk			Maksuprosentti
	1.8.2022	1.8.2024	1.8.2026	
2	2 913	4 066	4 369	10,7
3	3 758	5 245	5 635	10,7
4	4 267	5 956	6 399	10,7
5	4 777	6 667	7 163	10,7
6	5 284	7 376	7 925	10,7

- Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä on uudistettu vuonna 2025, nykyisin käytössä on eVaka. Muutoksen yhteydessä ei maksu-/laskutusintegraatiota otettu käyttöön, vaikka se on kunnalla optiomahdollisuutena. Laskutuksen osalta ei siis aiheudu järjestelmistä johtuvia

ylimääräisiä kustannuksia, joita on joissain kunnissa pidetty yhtenä perusteena maksuista luopumiseen.

Vaikutusten ennakoarviointia

Vastausta kuntalaisaloitteeseen laadittaessa, on tehty ”Päätösten vaikutusten ennakoarvointi” kunnanhallituksen 7.11.2023 § 220 ohjeistuksen mukaisesti.

Sivistyslautakunta on käynyt kuntalaisaloitteen vastaukseen liittyen keskustelua ja vaikutusten ennakoarviointia läpi ”iltakoulussa” 28.1.2026 pidetyn lautakunnan kokouksen yhteydessä.

Suomussalmen kunnan varhaiskasvatuksen esihenkilöt ovat laatineen mahdolliseen muutokseen liittyvän lapsi- ja perhevaikutuksia koskevan ennakoarvioinnin:

- Varhaiskasvatus on yksi lapsen kasvua ja kehitystä tukeva ympäristö, jossa lapsi saa tarvittavaa tukea sekä kehittävää, ikätasosta toimintaa. Samanaikaisesti tutkimuksissa ja käytännön havainnoissa on tuotu esiin, että erityisesti pitkien hoitopäivien yleistymisen lisää lapsen kuormitusta ja vaikuttaa arjen sujuvuuteen. Maksuttomuuden myötä todennäköisesti lasten läsnäolopäivät lisääntyisivät ja hoitopäivät pidentyisivät myös niissä tilanteissa, joissa lyhyemmät hoitopäivät tai joustavampi hoitoaika olisi lapselle ensisijainen vaihtoehto.
- Vanhemman kanssa vietetty aika on erityisen merkityksellinen lapsen emotionaaliselle kehitykselle ja kiintymyssuhteelle. Mikäli maksuttomuus johtaa hoitoaikojen pidentymiseen, tarkoittaa se sitä, että lapsi viettäisi yhä enemmän aikaa varhaiskasvatuksessa ja tämä arjen yhteinen aika perheen kanssa vähenee.
- Hoitopäivien pidentymisen automaattinen seuraus on turvallisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutuksen haasteet. Henkilöresurssia tulee lisätä, jotta ryhmässä on lain vaatima ja riittävä henkilöstö, suhteutettuna lapsimäärään. Muutokseen olisi välttämätöntä reagoida. Ilman lisäresurssia varhaiskasvatuksen laadun heikentyminen olisi mahdollista, mikä ei ole lapsen edun mukaista. Lasten hoitopäivä harvoin on lyhyempi kuin työntekijän työpäivä.
- Varhaiskasvatuksen tehtävänä on huolehtia lapsen hyvinvoinnista niin, ettei lapsen hoitopäivät veny kohtuuttoman pitkiksi ja että jokaisella lapsella on myös oikeus lomaan. Suuret ryhmäkoot ja pidentyneet hoitopäivät eivät tue lapsen hyvinvointia nyt eikä tulevaisuudessa. Jos varhaiskasvatuksen laatua ja lasten tasa-arvoa ja hyvinvointia halutaan parantaa, tukisi tätä tavoitetta enemmän ryhmäkokojen pienentäminen, jotta lapsilla olisi mahdollisuus tulla päivittäin kohdatuksi sekä saada yksilöllistä huomiota. Varsinkaan alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatuspäivien lisääntyminen ja pidentyminen ei ole millään muotoa pienen lapsen hyvinvoinnin mukaista.
- Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea kotien kasvatustyötä, mutta ei kantaa sitä. Tälläkin hetkellä vanhemmilla on oikeus varata varhaiskasvatusta haluamansa määrä ilman rajoituksia ja varhaiskasvatusta pyritään toteuttamaan mahdollisimman joustavasti. Varhaiskasvatuksen laatua ja saavutettavuutta tulee kehittää, mutta muutosten tulee tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja perheen arjen tasapainoa.

Henkilöstö- ja organisaatiovaikutukset

- Selvityksessä on kuvattu, että mahdollinen muutos lisäisi oletettavasti lasten hoitopäiviä ja niiden kestoa. Joitain uusia lapsia saatettaisiin saada palveluiden piiriin, vaikka varhaiskasvatuksen käyttöaste on kunnassa jo hyvä. Henkilöstöresursoinnin on vastattava varhaiskasvatuslain ja -asetuksen määräyksiä ja henkilöstön lisäystarve on arvioitu olevan 1-2 henkilötyövuotta.
- Organisaatioon / toimipaikkoihin ei mahdollisella muutoksella ole suoria vaikutuksia. Varhaiskasvatuksen toimipaikat ovat tällä hetkellä: Päiväkotit Taivalkehto, jonka alla on 9 päiväkotiryhmää ja 1 perhepäivähoitaja. Aukiolo 24/7 vuorohoitoryhmä Kanervissa, muutoin 6.30-16.30 /17.00. Päiväryhmien aukioloaika riippuu lasten hoitoajoista. Vuorohoitoa tarjotaan vain työstä ja opiskeluista johtuvista syistä. Vuorohoitoon ei ole subjektiivista varhaiskasvatusoikeutta.

Taloudelliset vaikutukset

- Vuositasolla ennakoidut taloudelliset vaikutukset maksuttomaan varhaiskasvatukseen siirtymisessä olisivat:
 - Päivähoitomaksutulot n. 80 000€/vuosi poistuisivat.
 - Varhaiskasvatuksen henkilöstöä tarvittaisiin arviolta 1-2 htv:tä enemmän vuosittain, kuin tällä hetkellä, jotta pystyttäisiin noudattamaan varhaiskasvatuslain mukaista henkilöstömitoitusta, oletetun palvelun käytön muutoksen seurauksena. Henkilöstökustannukset olisivat noin 40 000 – 80 000€ nykyistä enemmän vuodessa.
 - Arvioitu kunnan kustannusvaikutusten lisäys nykyiseen olisi kokonaisuudessaan: 120 000€ - 160 000€ / vuosi.
- Taloudelliset vaikutukset olisivat pysyviä, sillä päätös maksuttomasta varhaiskasvatuksesta olisi lähtökohtaisesti toistaiseksi voimassa oleva. Paluuta maksuttomasta varhaiskasvatuksesta takaisin varhaiskasvatusmaksulain mukaisiin maksuihin ei käytännössä tulevaisuudessa ole, vaikka teknisesti se olisikin kunnallishallinnossa mahdollista toteuttaa tarpeen tullen.
- Varhaiskasvatuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset ovat nytkin käytössä olevan mallin mukaisesti vuosittain kasvaneet, kuten edellä on taulukossa esitetty.

Kuntalaisvaikutukset

- Mahdollinen muutos maksuttomaan varhaiskasvatukseen siirryttäessä vaikuttaisi hyvin pieneen osaan kuntalaisista; varhaiskasvatusikäisten lasten huoltajiin/perheisiin. Muutos koskisi kohderyhmään kuuluvista vain niitä, jotka taloudelliseen tilanteeseen perustuen olisivat varhaiskasvatusmaksulain mukaisten perheen koko- ja tulorajojen mukaisissa maksuluokissa (kts. edellä). Heidän kohdallaan muutos olisi positiivinen.
- Muutos maksuttomaan varhaiskasvatukseen siirtymisessä hyödyttäisi varhaiskasvatusmaksulain tulorajataulukon mukaisesti taloudellisesti paremmin menestyviä keski- ja hyvätuloisia perheitä. Muutosta ei tulisi

yhteiskunnan heikoimmassa asemassa oleville perheille/yksinhuoltajille tai taloudellisesti heikommassa asemassa oleville. Yleisellä tasolla voidaan arvioida lapsiperheiden kuukausittain käytössä olevien nettovarojen eron kasvavan perheiden välillä mahdollisen muutoksen seurauksena.

- Nykyisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisesti perheen taloudellisen tilanteen perusteella maksuttomaan varhaiskasvatukseen kuuluvia on Suomussalmella n. 60% palvelun käyttäjistä.

Vaikutukset strategian toteuttamiseen

- Varhaiskasvatus vastaa toiminnassaan erityisesti strategian mukaisiin tavoitteisiin hyvinvoivan ja turvallisen arjen toteuttamisessa, perheille järjestettävien palveluiden laadukkaan toteuttamisen sekä palveluiden käyttäjämäärään nähden tarkoituksenmukaisen palveluverkon kautta.
- Pienet ryhmäkoot, vuorohoidon toteuttaminen, tukipalvelut mm. varhaiskasvatuksen erityislastenhoitaja ”Velhon” työ sekä Ruhtinansalmen päiväkotitoiminta tukevat strategian tavoitteiden toteuttamista laadukkaan varhaiskasvatuksen järjestämisen näkökulmasta, myös tulomuuttotavoitettamme tukien.
- Perheiden tukipalveluiden kehittäminen strategian mukaisesti on kokonaisuus, johon kuuluu eri toimialojen ja palveluyksiköiden palveluita. Lapsiperheitä ja lapsia on tuettu mm. koteihin tarjottavan lastenhoitoavun kautta, nyt käynnistellään kodinhoitajamallia, samaa kohderyhmää tukemaan. Hieman isompien lasten osalta kuntapäättäjät pohtivat ja ottavat kantaa samaan aikaan välipalan tarjoamiseen kouluissa sekä mahdollisen vähän liikkuvien lasten liikunnan tukemiseen tulevaisuudessa, kaikkien toimien vastatessa kuntastrategian tavoitteisiin.
- Kuntastrategian mukaisten tavoitteiden toteuttaminen ja palveluiden kehittäminen on osiensa summa ja jokaisella vapaaehtoisella tukitoimella on kustannusvaikutukset, jotka kuntatalouden kokonaisuudessa on pystyttävä hallitsemaan – näistä päättävät kuntapäättäjät.

Loppuyhteenveto:

- Talousarvio vuodelle 2026 on laadittu ja hyväksytty (valtuusto 11.12.2025, §89) nykyisten varhaiskasvatuksen toimintaa ja toimintamaksuja koskevien lakien ja linjausten mukaisesti. Hyväksytty talousarvio ei sisällä määrärahoja maksuttomaan varhaiskasvatukseen siirtymiseksi. Mahdollinen muutos edellyttäisi talousarviomuutosta ja/tai raamivarausta tuleville talousarviovuosille.
- Kuntalaisaloitteessa perusteina mainitut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen, lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen sekä lapsen oikeus varhaiskasvatukseen toteutuvat varhaiskasvatusta määrittelevän, velvoittavan lainsäädännön perusteella, eikä aloitteessa esitetyllä mahdollisella varhaiskasvatuksen maksuttomuudella ole näihin tai varhaiskasvatuksen laatuun suoraa vaikutusta.
- Kaikkien kustannustietojen osalta ei pystytä ennakoimaan varmuudella aiheutuvia kustannuksia – osa aiheutuu asiakaskäyttäytymisestä johtuvista

syistä, joihin ei subjektiivisen päivähoito-oikeuden perusteella ole mahdollisuutta vaikuttaa.

- Kuntalaisaloitteen perusteluissa mainitut mahdolliset kannustinvaikutukset perheiden omaan perhesuunnitteluun ovat mahdollisia, vaikka vastaavuutta on haastavaa todentaa.
- Mediassa esillä olleiden julkaisujen mukaan maksuttomaan varhaiskasvatukseen siirtyneiden kuntien osalta on havaittavissa, että muuttovoittoa ei ole pelkästään maksuttomalla varhaiskasvatuksella pystytty edistämään / kasvattamaan.
- Kuntalaisaloitteen vastauksen laadinnassa tehdyn selvityksen ja vaikutusten arvioinnin perusteella, lain mukaisen varhaiskasvatuksen ja sitä koskevan varhaiskasvatusmaksulain mukaisesta käytännöstä ei ole selvityksen laatimishetkellä edelleenkään erityisiä syitä poiketa. Selvityksen pohjalta tarkoituksenmukaisena nähdään, että kunnassa jatketaan varhaiskasvatusta koskevien toiminnallisten linjausten, henkilöstösuunnittelun sekä varhaiskasvatusmaksuja koskevien olemassa olevien linjausten mukaista toimintaa.
- Jos kuntapäättäjien linjauksena kunnassa halutaan asiassa edetä kohti varhaiskasvatuksen maksuttomuutta, on siitä käynnistettävä hallintosäännön mukaisen toimivallan omaavan toimielimen päätöksellä prosessi, jossa em. selvityksen huomioihin perustuen edetään valmisteluun ja päätöksentekoon. Mahdollisessa prosessissa on otettava huomioon kuntalaisaloitteen vastauksessa esille tuodut taloudellisiin ja toiminnallisiin seikkoihin tiedossa olevat muutokset ja vaikutukset sekä varauduttava talousarvion laadinnassa kattamaan poistuvat maksutuotot ja huomioitava varhaiskasvatuksen resurssoinnissa päätöksen myötä mahdollisesti lisääntyvät toimintakulut kunnan talouden kokonaisuudessa myös tulevina vuosina.

**Aloite, kuntoportaiden rakentaminen Suomussalmen kirkonkylälle**

2517/10.03.01.02.00/2025

KHALL 07.10.2025 § 248

Valmistelija

Vs. hallintojohtaja Antton Vuolle, 040 688 4499,
antton.vuolle@suomussalmi.fi

Kuntaan on saapunut kuntalaisaloite.

"Aloite Suomussalmi 29.9.2025

Kuntoportaot Suomussalmen Kirkonkylälle

Suomussalmen Kirkonkylä on kunnan toiseksi suurin taajama. Kylällä ovat kesäajan liikuntamahdollisuudet rajatut. Kävelyä voi harrastaa pääosin vain asfalttiteillä ja lyhyellä kahden kilometrin pururadalla, joka on sateen jälkeen usein liian märkä. Pyörätie Kirkonkylältä Ämmänsaareen on routavaurioita täynnä ja osin jo vaarallinen.

Edellä olevien syiden vuoksi esitämme, että kunta rakentaisi purettujen koulujen alueelle rakennetun mäen rinteelle kuntoportaot, lähelle nykyistä grillipaikkaa, jossa on korkein nyppylä. Alueella on jo hyvä hiekkapolkujen verkosto.

Ämmänsaaren puolella on jo kolmet kuntoportaot. Kirkonkylältä kuntoportaot puuttuvat. Ne toisivat alueella asuville lisämahdollisuuden monipuolistaa liikuntaharrastusta. Kuntoportaiden kävely tai juoksu hengästyttäisi ja parantaisi hapenottokykyä.

Suomussalmen kunta osallistuu Kainuun alueella toteutettavaan Voimaa vanhuuteen -hankkeeseen, jonka tavoitteena on erityisesti vanhusväestön kuntoilun lisääminen, jotta lihaskunto ja tasapaino paranevat ja kaatumisten riski vähenee. Näin säästettäisiin myös hyvinvointialueen sairaanhoitomenoissa. Liitteenä kuva soveltuvasta paikasta."

Kunnanjohtajan esitys

Kunnanhallitus lähettää aloitteen teknisiin palveluihin valmisteltavaksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Toimeksi Tiedoksi

tekniset palvelut
aloitteen tekijät

**Vanhus- ja vammaisneuvoston aloite kunnalle esteettömän hissien rakentamisesta A-portaikoiden läheisyyteen**

2584/10.03.02.00/2025

KHALL 18.11.2025 § 280

Valmistelija

Vs. hallintojohtaja Antton Vuolle, 040 688 4499,
antton.vuolle@suomussalmi.fi

Vanhus- ja vammaisneuvosto on toimittanut kuntaan aloitteen.

”Suomussalmen vanhus- ja vammaisneuvosto 7.11.2025 § 10

ALOITE SUOMUSSALMEN KUNNALLE

Vanhus- ja vammaisneuvosto tekee aloitteen Suomussalmen kunnalle esteettömän hissien rakentamisesta A-portaikoiden läheisyyteen.

A-portaikoiden läheisyydessä sijaitseva esteetön hissi parantaisi kunnan esteettömyyttä mahdollistaen liikuntarajoitteisten kulkemisen kerrosten välissä ja pääsyn ruokalaan sisätilojen kautta. Huomioitava, että hissien oven lisäksi ulko-ovenkin tulisi olla sähköisesti aukeava ja kynnyksetön, jotta kulku olisi esteetön.

Suomussalmella 7.11.2025

Suomussalmen vanhus- ja vammaisneuvosto”

Kunnanjohtajan esitys

Kunnanhallitus lähettää aloitteen teknisiin palveluihin valmisteltavaksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Toimeksi Tiedoksi

tekniset palvelut
vanhus- ja vammaisneuvosto

**Vanhus- ja vammaisneuvoston aloite koskien Kiannon Kuohujen 65 v eläkeläisten
kausikortteja koskemaan kaiken ikäisiä eläkeläisiä**

2585/02.05.00.00/2025

KHALL 18.11.2025 § 281

Valmistelija

Vs. hallintojohtaja Antton Vuolle, 040 688 4499,
antton.vuolle@suomussalmi.fi

Vanhus- ja vammaisneuvosto on toimittanut kuntaan aloitteen.

"Suomussalmen vanhus- ja vammaisneuvosto 7.11.2025 § 10

ALOITE SUOMUSSALMEN KUNNALLE

Vanhus- ja vammaisneuvosto tekee aloitteen Suomussalmen kunnalle koskien Kylpylä Kiannon Kuohujen 65 v. täyttäneille eläkeläisille tarkoitettujen kausikorttien osto-oikeuden laajentamista koskemaan kaiken ikäisiä eläkeläisiä, joilla on eläkeläiskortti.

Eläkeläisiä on kaiken ikäisiä 18-vuotiaasta ylöspäin ja heillä voi olla haasteita taloudellisesti. Vesiliikunta ja kuntosalin käyttö on niveliä tukevaa liikuntaa ja edullisempi kausikortin hinta voisi mahdollistaa säännöllisen liikunnan sitä tarvitseville.

Suomussalmella 7.11.2025

Suomussalmen vanhus- ja vammaisneuvosto"

**Kunnanjohtajan
esitys**

Kunnanhallitus lähettää aloitteen sivistyspalveluihin valmisteltavaksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

**Toimeksi
Tiedoksi**

sivistyspalvelut
vanhus- ja vammaisneuvosto

**Vanhus- ja vammaisneuvoston aloite osallistavan budjetin määrärahan kasvattamisesta**

2586/02.02.00/2025

KHALL 18.11.2025 § 282

Valmistelija

Vs. hallintojohtaja Antton Vuolle, 040 688 4499,
antton.vuolle@suomussalmi.fi

Vanhus- ja vammaisneuvosto on toimittanut kuntaan aloitteen.

"Suomussalmen vanhus- ja vammaisneuvosto 7.11.2025 § 6

ALOITE SUOMUSSALMEN KUNNALLE

Vanhus- ja vammaisneuvosto tekee aloitteen Suomussalmen kunnalle osallistavan budjetin määrärahan kasvattamisesta 2 500 eurosta 5 000 euroon.

Isommalla osallistavalla budjetin määrärahalla olisi esim. mahdollisuus järjestää isompaa tapahtumaa ja samalla mahdollistaa taajaman ulkopuolella asuvien sekä taajamaassa asuvien liikuntarajoitteisten pääsy tapahtumaan järjestämällä kyydityksiä kyliltä ja vanhusten asumisyksiköistä.

Suomussalmella 7.11.2025

Suomussalmen vanhus- ja vammaisneuvosto"

**Kunnanjohtajan
esitys**

Kunnanhallitus lähettää aloitteen johtoryhmälle valmisteltavaksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

**Toimeksi
Tiedoksi**

johtoryhmä
vanhus- ja vammaisneuvosto
